

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones uenerabilis magistri Nicolai de blony
decretoru[m] doctoris. capellani episcopi Bosnomensis.
ualde deseruientes populo. sed et clero utcu[m]q[ue]
docto eos digne legenti. predicanti. aut ...**

Nicolaus <de Plove>

Argentine, 22. XI. 1494 - 1495

Sermo XX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-31214

ad nostrā imitationē nobis demonstratur
p hoc aduerbiū ecce zc. **N**ūc ergo ipsius
vitam percurramus. Sequitur. Elongauit su-
giens z mansi in solitudine. In quibus tria vt
premissimus tangunt. p que venerabil pa-
ter exhaurit totā vitam suā. scz separatio-
nem. elongationē. z solitudinis demonstra-
tionem. Primum ibi fugiens. Scdm ibi. e-
longauit. Tertium ibi. mansi in solitudine.

Dicat ergo vir dei. Ego prius ante oīa
me separauit a domo patris a fratribz z diui-
cijs zc. Hanc separationē narrat Gregori-
us taliter esse factā. Cum multos ire p ab-
rupta viciorū cerneret. eum quē quasi i in-
gressu mundi posuerat pedem retraxit. ne si
quid de sciētia mundi attingeret. ipse post-
modū in immane precipitiū toreretur. Sub-
iungit Gregorius. Despectis itaqz litterarū
studijs. relicta domo z rebus. soli deo pla-
cere desiderās. sancte cōuersationis habi-
tū quesuisti. Nō tamē ista reliccione con-
tentus. amplius cepit se localiter procul a
domo patris elongare. De quo iterū Gre-
gorius. Benedictus puer plus appetens mun-
di mala perpeti qz vite huius laudibz hono-
rari. plus laboribz fatigari qz favoribz ex-
colli. nutriticē suam occulte fugiens deserti
loci secessum petijt. et in artissimo se specu-
tradidit. z tribo annis ex cepto romano mo-
nacho hominibz incognitus mansit. **S**
Sequitur secundū principale. Et mansi in so-
litudine. Licet em̄ corpore cū hominibz con-
uersaret. semp tamē in spiritu solitudines
cum dō pagebat. **U**n Bernardus. Solus
es in quacūqz hominū frequentia si non cō-
munia cogitas. si nō affectas pntia. sed so-
luz deū cogitas. Hoc fecit scūs pater. Re-
uertamur ergo nūc ad nos z disponamus
domui nostre qz moriemur. sformemur vi-
tam nostrā gloriozo patri. Si em̄ nos de-
lectant et premia etiā nō deterreant ipsius
merita. Imitemur eū precipue in tribz ex-
ercitijs. Primo separemur. secūdo elonge-
mur. tertio i solitudine demoremur. **P**ri-
mo separemur ab oīibz que nō sunt de-
z que nō prop̄ deū poterint retineri. Dec-
autē omia in triplici differētia continentur.
De quibz phus in sua rethorica dicit. Do-
mo possidet triplex bonū. scz exteriorū re-
rū. corporis z anie. In his tribz habitibus
oīne qd possidet haberi poterit. Bonū au-
tem rerū offerim deo p votum volūtarie

paupertatis. Bonū corporis p votū castitatis.
Et bonū anie per votū obediētie proprie
volūtatis. Et qz ad religiōes p̄inet qz ten-
dāt ad statū pfectiōis. Ad statū autē pfe-
ctiōis cuiuslibet religiōis p̄inet paupras
castitas z obediētia. q̄ sunt substācialia reli-
giōis. Et ideo ad quēlibet religiōis requi-
tur vt ad bectria se pstrigat. Cū em̄ religio
dicta est vt nos p ipam in deū religemur.
necesse est vt a p̄dictis denudemur. vt sic de-
nudati nudū xpm seqmur. De his tribz di-
cit Grego. sup. Ezech. de holocausto. Luz
q̄s oīne qd habet. oīne qd sapit. oīne qd vi-
det. oīmpotēti deo vouerit. holocaustū of-
fert. Qd quidē p̄inet ad eos q̄ se totū deo
offerunt. Per votū ergo horū triū ab oīni
quod nō est deo nos p̄tinē separamus. Do-
rū autē trium oblationū scūs pater a dei fi-
lio didicit offerre. q̄ p nobis deo p̄i obru-
lit res. corp⁹ z aniam. De primis duobz scz
reby z ania dicit. Dierē. xij. Reliqui domū
meā zc. dedi dilectā aniam meā. De tertio
dicit. Ier. l. Corp⁹ meū dedi p̄cuentibus zc.
Et sic dicit Luce. xij. Nisi q̄s renunciaue-
rit oīibz que possidet nō p̄t meus esse di-
scipulus. Et iterū Mat. xvi. z Luc. ix. Qui
vult venire post me abneget semetipm zc.
vbi dicit Grego. Aliquū monet nos dñs vt
nra relinqm⁹. aliquū nosmetipos. Sed
fortasse nō est homini laboriosum relinq-
re sua. sed valde difficile est relinquere se-
metipm. non tamen sufficit relinquere no-
stra nisi etiā relinqm⁹ z nos. **S**ed di-
ceres. Si nosipos relinquere debemus q̄
ibimus extra nos vel quo vadit q̄ se dese-
rit. Rñdes. Aliud sum⁹ p naturā conditi. z
aliud p peccatū lapsi. aliud qd facimus. ali-
ud quod facti sum⁹. Relinquam⁹ nosipos
quales nos peccādo fecim⁹. z maneamus
nosmetipos quales p gratiā facti sum⁹. Ec-
ce q̄ supbus fuerit si ad xpm cōuersus hu-
milis fuerit. semetipm relinqt. z sic de alijs.
Sic q̄ p bectria nos ab oībz separam⁹. **S**
Secūdo cupientes scdm p̄em. Bimitari-
tā separati ab oībz eis dez nos clōgem⁹. Qd
p̄tingit itez tribz modis. scz p defectū frui-
tionis. vt q̄ ppter deū oīa q̄ ad p̄rietatē di-
misi⁹. nō aliquē vsū vl fructiōē supflu-
um refuem⁹. Sunt aliq̄ religiōsi licet deo
oīa pmiserūt relinqēdo. vsū tñ z fructi-
ōnē relictoz iterū resumūt. quozū reliccio
apud deū p nibilo reputat. imo meli⁹ esse

De sancto Benedicto

nō relinquere q̄ sic relicta resumere. **De-**lius em̄ est nō uouere q̄ postuotū nō solue-
re. De talibz dicit **Ps.** Collocauit illic. s. in
religione esuriētes. ip̄i autē scz de religione
fecerūt ciuitatē habitatiōis. z seminauerunt
agros z plantauerūt vineas. z fecerūt fru-
ctū natiuitatē. H̄ est tantā copā fruēdi bo-
nis q̄ntā ante ingressū religionis habue-
rūt. Sed ne de nos̄ laqueū inijciam⁹. est/
mantes ex iā dicitis q̄ vsq̄ ad rugirū ven-
tris debeāt esurire. Sciendū est oīa regu-
laria in refectōibz ad solā necessitatē ordi-
nari. Unde si de esidē non debent sumere
q̄ntū necesse est nō p̄nt in dei fructu susten-
tari. qz saccus uacuuus stare nō poterit sed
cogit iacere. H̄ solū modo p̄cauētes. vt sicut
p̄lus in deserto nō flagrent desiderio car-
niū. nec appetāt delicata. z taliter agētes be-
ne ab his que reliq̄rant se elongāt. Sicut
de rebo sicutiā de corpe deo tenemur. q̄ illo
nunq̄ ad libitū n̄m vtamur. sed semp vt
uiuam⁹ ei cui semel nos dedicauimus. a q̄
empti sum⁹ p̄cio magno. scz p̄cioso sangui-
ne suo. vt glorificem⁹ z porrem⁹ eū ī corpe
n̄o. Non vtiq̄ n̄o. sed duplici iure suo. s.
creationis z redēptionis. Hoc idē dicim⁹
de anīa quā s̄l̄r deo p̄ uoluntariā obediētiā
dedim⁹ nūq̄ resumam⁹. vtz vt videamur
facere. p̄riā uoluntatē. ne de his tribz illud
Bernardi impropertius incurram⁹. Quid
iterū uos intromittit⁹ de uobis ip̄is q̄ uos
tanta deliberatione d̄no obrulistis. Talit̄
ergo vnusq̄s uiuat vt possit dicere illud
Ps. Fact⁹ sum tanq̄ uas pditū. q̄ nec ī re-
bus nec in corpe nec in uolūtate aliqd̄ faci-
amus. p̄pter nos̄ ip̄os. sed sic exinaniti corpe
spondem⁹ ei de q̄ apl̄us **Phil.** Exinanit
semetip̄m formā sui accipiēs. p̄pter nos vt
nos offerret deo. Et sic ab his q̄ p̄mo reli-
quim⁹ sum⁹ veraciter elōgari. Secūdo elon-
gemus nos p̄ desideriu⁹ affectionis. rādū
nos a p̄dictis elongantes q̄sq̄ oīa intan-
tum deueniūt defectū vt veraciter dicere
possimus cū apostolo. Omnia arbitrat⁹ suz
vt stercoza. rādū hec agentes quousq̄ om-
nia ueniūt in p̄emptū. adeo vt siquid eoz
que reliquim⁹ p̄ obediētiā z p̄tingit resu-
mere. hoc plus grauet. plus cruciet q̄ p̄ri⁹
relinquere grauabamur. nunc pl⁹ delectet
carere q̄ prius grauabat relinquere. An-
de cū ad hoc uentū fuerit vt non soluz reli-
cta habere nō libeat. sed ad solam eoz me-

moriam in contemptū z despectū ueniant.
tunc p̄ defectum affectus plus q̄ prius su-
mus elongari. **Tertio** elongamur a p̄re-
dictis p̄ affectū deuotionis. Quod contin-
git cū in die domini in tempe beneplacit⁹
eius uisitari z illuminari gustam⁹ eius dul-
cedinez. qua gustata desipit omnis caro. in/
tantū vt non solū derelicta arbitremur vt
stercoza. sed vt ita dixerim. p̄pter ip̄m cruci-
ficum dicere possim⁹ cum apostolo. **Hi-**
bi mūdus crucifixus est z ego mūdo. **Un⁹**
Bernard⁹. Dulce est esse in hūanis rebus
ei qui de celestibz nihil nouit. Sed si quis
ore cordis gustat que sit illa dulcedo cele-
stium bonoz. quāto illud dulce est quod
intus habz in tantā amaritudinē uertitur
omne quod foris sustinet. Et iterum dicit
Bernard⁹. Anīa que didicit dulcedinē di-
uine p̄sentie degustare. nescio an vel ipsaz
sebennā experiri ad temp⁹ horribilius pe-
nālius vt dicat q̄ sp̄ualis studiū gustantes
suauitatem exire z ad desideria carnis con-
uerri. **Hec ille.** Sed heu pauci ad talē elon-
gationem pueniūt Si quis tamen illac p̄-
uenierit. nō sue uirtuti sed diuine gratie h̄
ascribat. nec se securū estimet s̄z timeat zē.
¶ Sequit. Tertiu⁹ principale. z man-
si in solitudine. ubi sciendū duplex est solitu-
do. scz corporalis z spiritalis. In corpo-
rali solitudine sanct⁹ ille pater tribz annis
p̄mansit in quadā spelunca. homibz absco-
ditus z soli deo cognit⁹. **Spirital** solitu-
do est. cū homo ab interiori tumultu tem-
poraliū se abstrahit vt in solo deo abscon-
dat. **Un⁹ Greg.** Solitudo est a secreto cor-
dis terrenoz. desiderioz expulsiō. In hac
solitudine māsit ad diuina cōtemplāda. Et
vt deus humilem inueniret. a terrenis tu-
multibus seip̄m exhibuit alienum. **Sic**
ergo in hoc exercitio sicut z in alijs sanctorum
patrem uolumus imitari. necesse est vt et
nos corpora nostra includam⁹. sensus col-
ligam⁹. collectoz in deū suspendamus. **De**
his dicit **Ezech. iij.** Ingredere z include-
re in medio domus tue. z ibi loquar ad te.
In hoc q̄ dicit ingredi. tangit corporis
quietationē. **In** hoc autē q̄ subiūgit in me-
dio dom⁹ tue. tangit sensuū collectionem.
In hoc autē q̄ cludit ibi loqr̄ ad te tangit
collectorum sensuū eleuationē. q̄ nequaquā
efficacit̄ eleuant nisi p̄ dinā allocutōez. **In**
his tribz cū fecerit homo qd̄ poterit. deus

animā visitabit. et visitādo potentias illu/
strabit lumine vultus sui. dans ineffabili
modo se nobis. et nos sibi. in quo deo vniti
frui mur bonis q̄ ipse deus possidet i seipso.
Ad quod nos perducatur pater et filius et spi
ritus sanctus. Amen.

De Annunciatione Marie. I.

Sermo XXI.

In sole posuit ta

bernaculū suum. *Psalmo. lxxvii.*
Bernardus. Attendite ad hanc si
militudinē in qua nulla in rebus mūdi po
test esse sublimior. Nihil enī spūsanct⁹ in
visibilib⁹ naturis excellent⁹ inuenire po
tuit. cui ḡginis excellentiā cōpararet. Ido
dicit. In sole posuit tabernaculū suū. In
verbis ergo premisis sub methaphora so
lis hec glorioza festiuitas declarat. In qui
bus tria p̄ ordinēz declarant. videlicet glo
riose ḡginis excellentissima commēdatio.
filij dei dignissima p̄ceptio. et omnīū nostz
vtilissima p̄motio. Prīmū ibi. In sole. Se
cū dū ibi posuit. Tertīū ibi. tabernaculum
suū. **A** Prīmū igitur nomie solis po
nitur nobis glōse virginis excellentissima
cōmēdatio. quā in p̄prietatib⁹ solis lucidif
sime cognoscim⁹. Nō enī solis nomie voca
retur nisi q̄ p̄prietates ei⁹ sibi cōuenientis
sime possent adaptari. Est ergo sciendū q̄
sol habet octo p̄prietates que spūaliter in
tellecte s̄ueniunt ḡgini glōse. Habz enim
sol in substātia puritatē. in splendore clari
tatem. in situ sublimitatē. in motu p̄tinui
tatem. in influentia secūditatē. ad omnia cō
munitatē. in excellentia singularitatem. in
eclipsi videt habere doloris calamitatem.
Hec omnia spūaliter intellecta glōse virgi
nis statim applicant. **P**rimo dico q̄ sol ha
bet in se puritatē. et tantā q̄ in omnia corpo
ralia nil potest pur⁹ inueniri. adeo etiaz q̄
omniū hominū visus ex puritate ei⁹ offen
dit. Quis enī apertis oculis pleno intuitu
sine lesione solē potest intueri. Terre null⁹
Hec p̄prietates glōse ḡgini optime cōuenit
que p̄ omib⁹ puris creaturis tā angelic⁹ q̄
humanis excellentē habet puritatē. quam
nulla creatura plena cognitiōe sufficienter
poterit intueri. **A**n Anselm⁹. Ea purita
te nitebat q̄ maior sub deo intelligi nequit.
Omnes enī tā angelici spūs q̄ humani ad
mirādo clamare poterāt i eius assumptōe

illud Lanticoz. Que est ista que ascendit de
deserto. scz i tanta puritate quaz nō solum
nullus hominū s̄ null⁹ etiā nostrū ad ple
num cognoscere poterit. **D**icit Bernard⁹
Quis vnq̄ solē istū materialē pleno intuitu
tu apertis ocul⁹ potuit intueri. Sic nullus
marie puritatē aliqua cognitiōe scire pote
rit et videre. **S**ecūdo sol in splendore ha
bet claritatē per quā lucet et plucet oēm su
periorē et inferiorē regionē. ita vt omnia ce
lestia luminiaria in cōparatiōe sui splendorē
nō luccant. imo penit⁹ nihil videātur. quia
stelle et luna que in nocte lucēt. ex supercel
lenti claritate solis i die nō solum nō lucēt
sed penitus occultant. Sic beata ḡgo ma
ria omnē creaturā lucētē tam excellenter
supemicat vt i eius cōparatiōe etiaz omēs
sancti angeli quasi nō sint. aut quasi extin
cti videātur. Et licet i eius cōparatiōe nihil
esse vt etiā apparerā lucētēz tam excelsū
tamē nō modicūz ex eius fulgore illustrat
et ex eius p̄sentia tota celest⁹ curia et vniver
sa ei⁹ militia clari⁹ incādescit. **D**icit Beatus
Sicut oēs stelle p̄tē luna splendorē suū
habēt a sole nec tamen i eius p̄ntia lucent.
sic omēs sancti lucid⁹ lucent ex ei⁹ p̄sentia
et tamē in cōparatiōe eius q̄si nō luccāt la
tent. **U**nde cōtingit hoc mirabile vt i eius
p̄ntia magis luccāt et tamē nimis latere vi
deant. Sicut super omnia luminiaria celi sol
suo lumine micat et choruscatur. Sic ḡgo bea
ta sanctitate sup omēs sanctos lucet et c.
Tertio sol i situ habet sublimitatem vt
etiā ex nimis remota altitudine par⁹ ap
pareat. cū tamē sit maior terra. Sic beata
virgo Maria tam in terra p̄ vite merituz
q̄ in celo per premium super omēs puras
creaturas in altissimo est locata. **U**bi scie
dum fm statum vie merita in tribus consi
stunt. scilicet in gratijs. virtutibus. et deu
otionib⁹. In quib⁹ omib⁹ suprema et altissi
ma attingebat. **S**upremū in gratijs ē om
nem gratiā habundātissime possidere. et sic
de alijs. **D**e hac habundātia ipa gloriatur
Eccli. xxiii. dicens. Ego in altissimis ha
bito. In omnibus ergo altissimis gratia/
rum. virtutum et deuotionis cōtinue mo
rabatur et c. **Q**uarto sol habet in motu
continuitatem. nunq̄ enim ad momentuz
vel ad icrum oculi requiescit. sed cursuz su
um cōtinuat incessanter. Sic brā ḡgo ma
ria semp fuit in motu actionis meritozic.